

Gôliŋwaga

Lau Israel sêku Kanaan tulu e sêwaka sakin kinŋa sa ŋaminŋ gêjam lau Gôliŋwaga nêŋ buku tonec auc. Miŋ tau ŋai kêpi Israelnêŋ siŋsêlêc, taŋ sêsam êsêac sebe Gôliŋwaga nan, nêŋ gêŋ siŋsêlêcŋa. Lau tonanŋ ŋagêdô samob gôliŋwaga ŋanô êsêac atom, laumata êsêac sêwê nêŋ lau sêjac siŋŋa to kêsiwaga, taŋ sêjam nêŋ lau sa-sa gêdêŋ ŋacjo sêkôninŋ êsêac tôŋ nanŋa. Gôliŋwaga ŋac towae kêlêlêc ŋagêdô samob su nanŋ Simson, taŋ sêjac ênê gêŋsêga ŋaminŋ gêc môkêlatu 13-16.

Biŋ kapôêŋ tec buku tau kêdôŋ nec tonec gebe Lau Israel sêsap Anôtô tôŋ ŋaŋêŋ, tec gêjam êsêac sa sêŋgônŋ nêŋ ŋajam Ma sêsap taunŋ su anŋa Anôtônê, tec gedec êsêac dêdac gêŋwapac e sêŋgônŋ jageo.

Mago biŋ ŋanô teŋ kêsiŋ tau gêc lêlôm gêwiŋ gebe Lau tau embe sêsap taunŋ su anŋa Anôtônê e dêndac gêŋwapac, mago eŋ embe êlic êsêac sêmbu taunŋ to sêkac taunŋ ôkwi êtiam, eŋ taê labu nê lau to gêjam êsêac kêsi gêjac ŋawaegenŋ.

1:1-36. Josua gêmac êndu su acgom, go lau Israel nêŋ gôlôacmôkê ŋagêdô sêjac siŋ jasêku Kanaannêŋ malac ŋagêdô tulu ŋaminŋ.

2

Apômtaunê anŋela geoc tau lasê anŋa Bokim

¹ Apômtaunê anŋela gêwi Gilgal siŋ gêja Bokim ma kêsôm gêdêŋ lau Israel gebe “Aê kakôc amac anŋa Aiguptu ma gawê amac mêŋaô lasê gamêŋ, taŋ katôc lemoc gebe jakêŋ êndêŋ tamemi nan. Aê

kasôm gebe ‘Aê janac poac, taŋ kamoatiŋ gêdêŋ amac naŋ, popoc atomanô. ² Ma amac amoatiŋ poac teŋ êndêŋ lau, taŋ sêŋgôn gamêŋ tonec naŋ atom. Atuc êsêacnêŋ altar popoc.’ Mago amac taŋem wamu aêŋoc jatu tonan atom. Amac agôm asageŋ. ³ Amboac tonan aê jasôm êndêŋ amac gebe Aê jajanda lau tomôkê-tomôkê jamuŋ amac atom. Êsêac oc têtû nêŋ ŋacjo ma nêŋ anôtôi jaba têtû amacnêŋ lakô.” ⁴ Apômtaunê aŋela kêsôm biŋ tonan gêdêŋ lau Israel samob su, go lau tau sêpuc taŋiboa sa ma têtan. ⁵ Ma sê gamêŋ tonan ŋaê gebe Bokim ma sêkêŋ da gêdêŋ Apômtau aŋga tônê.

Josua gêmac êndu

⁶ Josua kêlêwan lau Israel sêmu dêdêŋ nêŋ nomlênsêŋ gêdêŋ-gêdêŋgeŋ sêja, gebe sêŋgôn têtû wakac. ⁷ Ma lau Israel sêjam sakiŋ Apômtau kêtôm têŋ Josua gêmoa nomŋa. Josua gêmac êndu su, go êsêac sêjam sakiŋ Apômtau sêmoa kêtôm têŋ, taŋ laumata, taŋ sêjala gêŋ samob, taŋ Apômtau gêgôm gêdêŋ lau Israel naŋ, sêmoa materŋ jali naŋ. ⁸ Ma Nun latu Josua, taŋ Apômtaunê sakiŋwaga naŋ, nê jala kêtû 110 ma gêmac êndu. ⁹ Êsêac sêsuŋ eŋ aŋga tau nê nomlênsêŋ ŋamalac Tinat-Heres, taŋ gêc lôc Gas ŋagamêŋ gêmu kêpiŋa aŋga Epraim ŋagamêŋ lôcŋa. ¹⁰ Lau taŋ sêmoa sêwiŋ Josua naŋ, sêmac êndu amboac tonan, ma lau wakuc mênŋsêsa, naŋ êsêac sêjam kauc Apômtau to nê kôm, taŋ gêjam kêtû lau Israelŋa naŋ.

Lau Israel sêwi Apômtau siŋ ma gôliŋwaga sêkôc kôm sa

11 Go lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ, gebe sêjam sakin Bal. 12 Êsêac sêwi Apômtau, tameninêŋ Anôtô, taŋ kêkôc êsêac su aŋga Aiguptu naŋ, siŋ ma sêsap lau, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, nêŋ anôtôi jaba tôŋ. Êsêac sêpôŋ enduc gêdêŋ anôtôi tonan ma sêgôm Apômtau têtac nandan kêsa. 13 Êsêac sêwi Apômtau siŋ ma sêjam sakin Bal agêc Astarte. 14 Apômtau têtac nandan nanô gêdêŋ lau Israel, tec kêkêŋ êsêac sêsêp kêjaŋgowaga lemeŋ, gebe sêjaŋgo êsêacnêŋ gêŋ su. En kêkêŋ nêŋ ŋacjo, taŋ sêgi êsêac auc naŋ, gebe sêkônin êsêac e lau Israel têtôm gebe sênam taun sa êtiam atom. 15 Kêtôm têm samob, taŋ êsêac dêdi sebe sênac siŋ naŋ, Apômtau gêjam dêmôê êsêac kêtôm en kêsôm ma kêtôc lêma gebe êŋgôm naŋ. Ma êsêac sêpô lêna taun nanôgen.

16 Go Apômtau kêkêŋ gôliŋwaga, taŋ sêjam lau Israel sa aŋga kêjaŋgowaga lemeŋ. 17 Mago êsêac sêkêŋ taŋen nêŋ gôliŋwaga atom. Êsêac sêkêŋ taun dêdêŋ anôtôi jaba to sêpôŋ aenduc gêdêŋ êsêac. Êsêac tamenin taŋen wamu Apômtaunê biŋsu, mago êsêac taun sêwi tameninêŋ lêŋ tonan siŋ sebeŋ ma sêsa kêtiam atom. 18 Kêtôm têm samob, taŋ Apômtau kêkêŋ gôliŋwaga gêdêŋ êsêac naŋ, en gêmoa gêwiŋ gôliŋwaga tau ma en gêjam lau tau sa aŋga nêŋ ŋacjo lemeŋ kêtôm têm samob, taŋ gôliŋwaga gêmoa gêwiŋ êsêac naŋ. Apômtau taê walô êsêac kêtû nêŋ taŋiboa, taŋ têtan kêtû nêŋ ŋacjo sêlêsu to sêkônin êsêac nanŋa. 19 Mago gêdêŋ taŋ gôliŋwaga gêmac êndu naŋ, lau sêmu sêja nêŋ intêna langwa kêtiam e sêgôm sec kêlêlêc lau gêmuŋŋa su. Êsêac têdaguc anôtôi jaba ma sêjam sakin êsêac to sêpôŋ aenduc

gêdêŋ êsêac ma sêwi nêŋ lêŋ tonañ siŋ atom, sêsa togêsuntêkwa ŋatonŋeŋ sêmoa. ²⁰ Apômtau têtac ŋandaŋ sec gêdêŋ lau Israel ma kêsôm gebe “Lau tonec seseŋ poac, taŋ kajatu gêdêŋ êsêac tamenŋi gebe sêsap tôŋ naŋ, su ma taŋeŋ wamu aê atom, ²¹ tec aê jajanda lau tomôkê-tomôkê, taŋ Josua kêku tulu atom ma gêmac êndu naŋ, nêŋ teŋ étiam atom. ²² Aê jaŋgôm gêŋ tonec gebe jansaê lau Israel e jajala êsêac sêsa ŋoc lêŋ têtôm tamenŋi sêsa nêŋ me masi.” ²³ Amboac tonañ Apômtau gêlôc gebe lau tomôkê-tomôkê, taŋ sêsô Josua lêma ŋalabu atom naŋ, sêŋgônŋeŋ. Eŋ kêjanda êsêac sebeŋ atom.

3:1-31 Lau Israel sêwi Apômtau siŋ kêtû dim têlêac, tec Apômtau kêkêŋ êsêac sêsô nêŋ ŋaço ŋalabu. Gêdêŋ taŋ êsêac teteŋ eŋ naŋ, eŋ kêsakin gêjamsawaga teŋ. * † ‡

4

Debora agêc Barak sêku Sisera tulu

¹ Gôliŋwaga Ehud gêmac êndu su, go lau Israel sêgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ kêtiam. ² Amboac tonañ Apômtau kêkêŋ êsêac sêsêp Jabin lêma. Eŋ lau Kanaan nêŋ kiŋ, taŋ gêjam gôliŋ êsêac gêŋgôn malac Hasor naŋ. Ênê siŋwaganêŋ laumata Sisera, taŋ gêŋgôn lau samuc nêŋ malac Haroset. ³ Jabinnê kareta ki 900 ma eŋ gejoŋ lau Israel secanô kêtôm jala 20. Tec lau Israel awenŋ gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

---

* **2:23:** Bokim ŋam gebe Lau-têtaŋwaga. † **2:23:** Bal kêtû lau Kanaan nêŋ anôtô jaba towae teŋ. ‡ **2:23:** Astarte kêtû nêŋ anôtô towae teŋ.

⁴ Lapidotnê awê Debora eņ propeteo tenj kêtου lau Israel nêņ gôliņwagao gêdêņ űasawa tonanĵ. ⁵ Eņ gêņgônĵ nê nip, tanĵ kêkô Rama to Betel űasawa anĵa gamêņ lôcņa Epraim nanĵ, űalabu ma lau Israel sêĵa tônê gebe eņ êmêtôc êsêacnêņ binĵ. ⁶ Debora kêsakinĵ binĵ gêdêņ Abinoam latu Barak anĵa Naptalinê gamêņ űamalac Kedes gebe êmêņ ma kêsôm gêdêņ eņ gebe “Apômtau, lau Israel nêņ Anôtô, kêĵatu aôm gebe ‘Ôna ma ôwê nêma lau sêpi lôc Tabor sêna. Ôkôc lau 10,000 anĵa Naptali agêc Sebulon nêņ gôlôac. ⁷ Aê gabe jalêtôm Jabinnê sinĵaganêņ laumata Sisera gebe ênac sinĵ êndêņ aôm anĵa bu Kison. Eņ êmêņ tonê kareta ki ma nê sinĵwaga, mago aê gabe jakêņ eņ êsêp aôm lêmam.’” ⁸ Barak kêsôm gêdêņ Debora gebe “Aôm embe ôwiņ aê, go jana, mago aôm embe ôwiņ aê atom, oc jana atom amboac tonanĵenĵ.” ⁹ Debora gêĵô eņ awa gebe “Amboac tonanĵ aê jawiņ aôm, mago intêna, tanĵ aôm ôsa nanĵ, êwaka aôm waem sa atom, gebe Apômtau êkêņ Sisera êsêp awê tenj lêma.” Go Debora gêdi jagêwiņ Barak sêĵa Kedes. ¹⁰ Barak kêkalem Sebulon agêc Naptali nêņ gôlôac sêpi tagenĵ anĵa Kedes, go lau 10,000 têdaguc eņ, ma Debora jagêwiņ eņ amboac tonanĵenĵ.

¹¹ Kennê wakuc tenj, Heber, kêkac tau su anĵa lau Ken nêņ ma gê nê becoĵo kêkô kamem Sananimĵa, tanĵ kêkô Kedes űagala nanĵ űalabu. Lau Ken tonanĵ Mosenê lawa Hobab nê’ wakuc.

¹² Êsêac sêsôm űawae gêdêņ Sisera gebe Abinoam latu Barak kêpi lôc Tabor gêĵa. ¹³ Tec Sisera kêkalem nê kareta ki 900 to nê lau samob ma kêĵatu êsêac gebe sêwi lau samuc nêņ malac Haroset sinĵ sêna

bu Kison. ¹⁴ Go Debora kêsôm gêdêŋ Barak gebe “Ajôc, ôndi gebe bêc tonec Apômtau êkêŋ Sisera êsêp aôm lêmam. Apômtau êwê aôm.” Tec Barak gêdi anġa Tabor kêsêp gêja ma nê lau 10,000 têdaguc eŋ. ¹⁵ Gêdêŋ taŋ Barak tonê siŋwaga sêo lasê naŋ, Apômtau kêlênsôŋ Sisera to nê kareta samob ma nê lau. Sisera gêboanġ kêsêp anġa nê kareta e gacgeŋ gêc su gêja. ¹⁶ Barak kêjanda kareta to siŋwaga e jagêdêŋ lau samuc nêŋ malac Haroset ma siŋ gesenġ siŋwaga samob su, ŋac teŋ gêwê sa atom.

¹⁷ Sisera kêlêti gêja Kennê wakuc Heber nê awê Jael nê becobo, gebe kiŋ Hasorŋa Jabin to Hebernê gôlôac sêmoa sêwiŋ tauŋ towamagenġ. ¹⁸ Jael kêsa gêja gebe êpuc Sisera tôŋtôŋ ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “O apômtau, ôsô ômôêŋ, ôsô ŋoc becobo ômôêŋmaŋ. Ôtêc taôm atom.” Amboac tonanġ eŋ kêsô gêja ma awê tau kêgaduc eŋ ŋa belanġke. ¹⁹ Ma ŋac tau kêsôm gêdêŋ awê gebe “Aê jatenġ aôm gebe ôkêŋ bu ŋagec êndêŋ aê janôm gebe bu gêjô aê.” Awê tau kêkac bulakôp bôcôlic, taŋ su kêpoac ŋalêlôm naŋ, ŋasuŋ su jakêkêŋ su gêdêŋ eŋ gêŋôm ma kêgaduc eŋ auc kêtiam. ²⁰ Go ŋac tau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôkô becobo ŋasacgêdô ma ŋac teŋ embe êo lasê ma êtu kênac aôm gebe ‘Ŋac teŋ gêmoa tonec me masi’, go ôsôm gebe ‘Masi.’”

²¹ Sisera têkwa gêbac ŋanô, tec gêc bêc e kêliŋ tau siŋ gêc. Ma Hebernê awê Jael kêkôc hama to biakim becoboŋa teŋ ma kêsô kelecgeŋ gêdêŋ eŋ gêja ma gêjac biakim tau kêsêp Siseranê mom palalap e jagêjam nom ma gêmac êndu tomatêgeŋ. ²² Gêdêŋ tonanġ Barak gêo lasê. Eŋ gesom Sisera. Ma Jael kêpuc eŋ tôŋtôŋ jakêsôm gêdêŋ eŋ gebe

“Ômôņ tonec, aê gabe jatôc ņac, taņ aôm gosom eņ naņ, êndêņ aôm.” Amboac tonañ Barak kêsô becobo gêwiņ eņ ma gêlic Sisera tomatêgeņ gêc ma biakim kêkô nê mom.

²³ Gêdêņ bêc tonañ Anôtô kêku lau Kanaan nêņ kiņ Jabin tulu gêjô lau Israel su. ²⁴ Ma lau Israel sêkôniņ lau Kanaan nêņ kiņ Jabin ņajaņa sec e sesen eņ su samucgeņ.

5

Debora agêc Barak nêņ wê

¹ Gêdêņ bêc tonañ Debora agêc Abinoam latu Barak sêjam wê tonec gebe

² “Alambiņ Apômtau, gebe lau Israel sêmasaņ biņ kêtû tôņ gebe sênac siņ, ma lau sêlôc sa tonañ ņalêlômgeņ.

³ Amac kiņac, aņô biņ tau, amac kasêgaac, akêņ taņem. Aê janam wê to janac gêņ wêņa êndêņ Apômtau, lau Israel nêņ Anôtô.

⁴ O Apômtau, gêdêņ taņ kôsêp aņa Seir ņalôc gômôêņ, ma gêdêņ taņ kôsa aņa gamêņ Edomņa gômôêņ naņ,

nom kêtênêp ma undambê kêsêwa, biņņaņô, bu kêsêwa aņa tao gêmêņ.

⁵ Lôc kêtênêp kakô Sinai ņaApômtau laņônêmņa, kêkô Apômtau, lau Israel nêņ Anôtô, laņônêmņa.

⁶ “Gêdêņ Anat latu Samgar nê têm gêdêņ Jaelnê têm, lau sêwê sêmoa intênasêga kêtiam atom, ma lau, taņ sêsêlêņ naņ, sêjac jaê intênasêga.

⁷ O Debora, lau Israel nêņ malac kêtû gasaņ

e mênġêdên aôm gôdi.

Aôm gôdi amboac lau Israel tenenġi.

⁸ Anôtônê siŋwaga awenmê kêsa
ma siŋ jakêpi gamêġ.

Lau 40,000, taŋ sêmoa Israel naŋ,
nêġ teŋ gêġac lautuc ma gêôc kêm atom.

⁹ Ņoc ŋalêlôm gêwiŋ lau Israel nêġ laumata,
gêwiŋ lau, taŋ sêlôc sa tonêġ ŋalêlômgeŋ.

Alambiŋ Apômtau.

¹⁰ “Amac laumata, taŋ api donġi kwalam-kwalam
ma aŋġôġ ŋabelanġke ŋaô,

ma amac siŋwaga, taŋ asêlêġgeŋ amoa intêna naŋ,
anac miŋ biŋ tau.

¹¹ Anġ acgom, lau taŋ sêġam biŋġalôm sêmoa bu-
mata naŋ,

sêsôm Apômtau kêku nê ŋacġo tulu ŋawae,

sêsôm lau Israel sêku nêġ ŋacġo tulu ŋawae.

Go Apômtaunê lau sêwê sêsêp aŋġa nêġ malac
sêmêġ.

¹² “O Debora, ajôc, ajôc.

Ajôc, ôpuc wê teŋ samaŋ.

O Barak, ôndimaŋ,

o Abinoam latu,

ôwê lau kapoacwalôġa ma aêc ana.

¹³ Go lau ŋaŋêġ sêsêp dêdêġ nêġ laumata sêġa,

Apômtaunê lau dêdêġ eŋ sêġa sebe sênac siŋ.

¹⁴ Êsêac sêsêp gaboaŋ sêmêġ aŋġa Epraim

têdaguc Benjaminnê gôlôac to nêġ lau.

Kasêġa sêsêp aŋġa Makir sêmêġ

to laumata sêmêġ aŋġa Sebulon.

15 Isakarnê gôlôac nêj laumata sêwiņ Debora
sêmêņ,

biņņanô, Isakarnê gôlôac sêwiņ Barak sêmêņ.

Êsêac têdaguc eņ sêsêp gaboañ sêja.

Tageņ Rubennê gôlôac sêwa taunj kêkôc,

êsêac têtôm gebe sêsôm biņ katô taunj atom.

16 Kêtu asageņņa êsêac sêmoa sêwiņ nêj domba
ņatongeņ.

Sêmoa gebe sêņô laugejob têtêlam nêj domba ñaton
me.

Biņņanô, Rubennê gôlôac sêwa taunj kêkôc,

êsêac têtôm gebe sêsôm biņ katô taunj atom.

17 Gadnê gôlôac sêmoa Jordan ñamakenj oc kêpiņa,

ma kêtu asageņņa Dannê gôlôac sêjam kôm wanņa.

Asernê gôlôac sêņgônj gwêctali,

sêņgônj nêj sêclungeņ.

18 Mago lau Sebulon to Naptali sêjac kapoac taunj
totaêņ kêpa taunj sugenj sêmoa siņ mala.

19 “Kiņ sêmêņ ma sêjac siņ

aņga Tanak, taņ gêc bu Megidoņa naņ.

Lau Kanaan nêj kiņ sêjac siņ,

mago sêjaņgo silber teņ atom.

20 Utitalata undambêņa sêjac siņ.

Êsêac sêsa nêj lêņ ma sêjac siņ gêdêņ Sisera.

21 Bu Kison gêc ñasamac kapôêņ e gêc êsêac su.

Bu Kison gêc, gêc ñasamac kapôêņ.

O katuc tau, ajôc, ôndi toņaclaigeņ.

22 Go hos eņkaiņ kêka nom

ma sêboañ-sêboañ.

23 “Apômtaunê aņela kêsôm gebe ‘Apuc boa malac
Meros,

apuc boa êsêac, taŋ sêŋgôn malac tau nan ŋanôgeŋ,
gebe êsêac sêmêŋ kêtû sênam Apômtau saŋa atom,
ma sêmêŋ gebe sêwiŋ Apômtaunê siŋwaga atom.’

24 “Anôtô ênam mec Kennê wakuc Hebernê awê
Jael,
ênam mec eŋ êlêlêc lauo samob, taŋ sêŋgôn becobo
nan su.

25 Sisera keten bu, mago eŋ kêkêŋ su gêdêŋ eŋ,
kêkêŋ su ŋakana kêsêp laclu ŋajamanô ten gêdêŋ eŋ.

26 Awê tau kêmêgôm biakim kêsêp lêma ŋamaken
ma kêmêgôm kamundanê hama kêsêp lêma anôŋa.
Eŋ gêjac Sisera e gêjac môkêapac popoc.

Eŋ gêguŋ ênê mom palalap ma gêjac popoc.

27 Sisera gebeŋ e gêu tau gêc awê tau akaiŋŋa.

Eŋ gêu tau jagêc awê tau akaiŋŋa.

Eŋ gebeŋ kêsêp nom tomatêgeŋ jagêc.

28 “Sisera têna gewec kêsa katam sauŋ,
eŋ gêjam tuc kêsa lala.

‘Kêtû asageŋŋa ênê kareta gêmêŋ sebeŋ atom nec.

Kêtû asageŋŋa ênê hos sêsêlêŋ malô-malô sec’.

29 Sisera têna nê sakiŋwagao tokauc kêlêlêc gêjô eŋ
awa,

ma eŋ tau kêsôm biŋ tonec ŋakôninŋa ŋapan gebe

30 ‘Êsêac oc têtap awa sa ma sêjac sam gêdêŋ tauŋ
sêmoa.

Sêjac sam ŋapalêo tageŋ me luagêc gêdêŋ siŋwaga
gêdêŋ-gêdêŋgeŋ.

Sisera tau oc kêtap ŋakwê ŋajam sa

ma obo, taŋ sêsi ŋa gam talô-talô nan,

gebe êkêŋ êndêŋ ŋatauo ênôŋ’.

31 “O Apômtau, aômnêm ņacjo samob sênaņamaņ, mago nêm lau têtôm oc kêpi tonņaclai.”

Amboac tonan wama gêjam gamêņ auc kêtôm jala 40.

6

Anôtô kêkalem Gideon

¹ Lau Israel sêgôm gêņ, taņ Apômtau gêlic sec naņ, tec Apômtau kêkêņ êsêac sêsêp lau Midian lemeņ kêtôm jala 7. ² Lau Midian lemeņ kêkôninļ lau Israel, tec lau Israel sêsiņ taun kêtu êsêacņa sêngôn poggêsun to poclabu aņga gamêņ lôcņa. ³ Kêtôm têm lau Israel sêsê gêņņa samob lau Midian ma lau Amalek to lau gamêņ sawaņa sêô lasê sebe sênac êsêac. ⁴ Êsêac sê nêņ-becobo kêsêp Israelnêņ gamêņ ma sesen êsêacnêņ kôm samob su e jagêdêņ gamêņ ņalabuņa kêkanônļ malac Gasa. Êsêac sêwi gêņ taniņņa teņ siņ kêtu lau Israel sêniņņa atom, sêkôc domba to bulimakao ma doņki samob. ⁵ Êsêac sêô lasê tonêņ bulimakao ma nêņ becobogen sêwê têtôm lêsêc. Lau teņ sêsa êsêac to nêņ kamele sa têtôm atom. Êsêac sêô lasê ma sesen gamêņ tau ņagêņ samob su. ⁶ Tec lau Israel sêpô lêna taun ņanô kêtu êsêacņa ma lau Israel awen gêjac Apômtau gebe ênam êsêac sa.

⁷ Gêdêņ taņ lau Israel awen gêjac Apômtau kêtu lau Midianna naņ, ⁸ Apômtau kêsakiņ propete teņ gêdêņ êsêac ma kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Apômtau, lau Israel nêņ Anôtô, kêsôm biņ tonec gebe Aê kakôc amac asa aņga Aiguptu amêņ to gawê amac awi andu gêņômaņa siņ. ⁹ Aê gajam amac sa aņga lau Aiguptu lemeņ to aņga lau samob, taņ sêkôninļ

amac nan, lemeŋ amboac tonanŋen ma kajanda êsêac gamuŋ amac ma kakêŋ lau tau nêŋ gamêŋ gêdêŋ amac. ¹⁰ Aê kasôm gêdêŋ amac gebe ‘Aê Apômtau, amacnêm Anôtô. Amac anŋon lau Amor nêŋ gamêŋ, mago anam sakin lau Amor nêŋ anôtô jaba atom.’ Mago amac akêŋ taŋem ŋoc bin atom.”

¹¹ Go Apômtaunê anjela mênŋgêô lasê ma gênŋon kamem, taŋ kêkô malac Opar ŋagala nan ŋalabu. Joas anŋa Abiesernê gôlôac kêtû ka tau ŋatau. Joas latu Gideon kêka polom kelecgen gêmoa sêka wain ŋamala, gebe êsiŋ polom ôkwi kêtû lau Midianŋa.

¹² Ma Apômtaunê anjela gêô lasê gêdêŋ en ma kêsôm gêdêŋ en gebe “O siŋsêlêc, Apômtau gêwiŋ aôm.” ¹³ Ma Gideon kêsôm gêdêŋ en gebe “O ŋatau, Apômtau embe êwiŋ aêac, go gênwapac samob êtap aêac sa êtu asagenŋa. Ma gênŋsêga samob, taŋ tamenj sêjac miŋ gêdêŋ aêac nan ma sêsôm gebe ‘Apômtau kêkôc aêac asa anŋa Aiguptu amêŋ atom me, gênŋsêga tonan ŋanô ondoc.’ Galoc Apômtau kêtin aêac su to kêkêŋ aêac asêp Midian lemeŋ.”

¹⁴ Go Apômtau kêjatu en gebe “Aê tauc jasakiŋ aôm ôna tonêm ŋajaŋa, taŋ gêc aômŋa nan, gebe ônam lau Israel sa anŋa lau Midian lemeŋ.” ¹⁵ Gideon gêjô en awa gebe “O Apômtau, aê oc janam lau Israel sa amboac ondoc. Ôlic acgom, aêŋoc lau têtû Manasenê gôlôacnêŋ lau ômbôêŋ-ômbôêŋ ma aê tauc katu ŋoc launêŋ ŋac ŋamuŋa tau.” ¹⁶ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ en gebe “Aôm kôtôm gebe ôŋgôm gêŋ tau gebe aê oc janam aôm sa. Aôm oc ôku lau Midian tulu amboac kôku ŋac tagen tulu.”

¹⁷ Gideon gêjô en awa gebe “Aê embe janac aôm matamanô ŋajam, nanŋo ôwaka taôm sa ŋa gênŋalô

teŋ, gebe aôm taôm tec kôsôm biŋ gêdêŋ aê. ¹⁸ Aê jateŋ aôm gebe ôwi gamêŋ tonec siŋ atom e jamu jandêŋ aôm jamêŋ êtiam acgom. Aê gabe jakêŋ moasiŋ teŋ êtu da êndêŋ aôm.” Ma eŋ kêsôm gebe “Aê oc jamoa e ômu ômôêŋ.”

¹⁹ Amboac tonanŋ Gideon kêsô nê andu gêja ma geno noniŋ ŋalatu teŋ ma kêkôc polom matak la-clu kapôêŋ teŋ gebe êpac polom, mago kêkêŋ jist kêsêp atom. Eŋ kêkêŋ gwada kêsêp gadob ma sulu kêsêp ku, kêkôc gêŋ tau gêdêŋ Apômtaunê aŋela gêja kamem ŋalabu. ²⁰ Go Apômtaunê aŋela kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Otoc gwada to polom ŋaluc ênsac poc tonec ŋaô ma ôkêc sulu êpi.” Ma Gideon gêgôm amboac tonanŋ. ²¹ Ma Apômtaunê aŋela kêmêtôc lêma ma kêmoasac gwada to polom ŋaluc ŋa tôc, taŋ eŋ kêmêgôm nanŋ ŋatêpôê. Ma ja kêsa aŋga poc mêngeŋ gwada to polom ŋaluc tau su. Go Apômtaunê aŋela malamê.

²² Go Gideonnê kauc kêsa, gebe gêlic Apômtaunê aŋela ma eŋ kêtakê ma kêsôm gebe “Op, Apômtau Anôtô, aêagêc aŋela laŋôŋanô gêdêŋ taunŋoc.”

²³ Mago Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôtêc taôm atom, ômoa tobiŋmalôgeŋ, aôm oc ômac êndu atom.”

²⁴ Gideon gêboa altar teŋ sa gêdêŋ Apômtau aŋga tônê ma kêsam altar tau gebe Apômtau eŋ biŋmalô ŋam. Altar tau kêkô Opra, taŋ kêtû Abiesernê gôlôacnêŋ malac nanŋ, e gêdêŋ galoc.

²⁵ Gêdêŋ gêbêc tonanŋ Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Ôkôc tamam nê bulimakao kapoac êwiŋ bulimakao kapoac teŋ, taŋ nê jala kêtôm 7 ma onseŋ tamamné altar Balŋa su ôsap alê gwam, taŋ kêkô altar ŋagala nanŋ tulu. ²⁶ Su, go ômboa altar

teŋ sa êndêŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, êkô poc tau ŋaô. Ômboa altar tau sa êtôm ŋagôliŋgeŋ. Go ôkôc bulimakao kêtû luagêc ŋa ma ôkêŋ êtu daja êwiŋ alê gwam, taŋ ôsap tulu naŋ.” ²⁷ Amboac tonan tec Gideon kêkôc nê sakiŋwaga 10 ma gêgôm biŋ, taŋ Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ naŋ, ŋanô kêsa. Mago eŋ kêtêc tau nê gôlôac to lau malac tonecŋa, tec gêgôm gêŋ tau gêdêŋ ocsalô atom, gêgôm gêdêŋ gêbêcgeŋ.

²⁸ Gêdêŋ taŋ lau malacŋa dêdi sa gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ naŋ, êsêac sêlic gebe Balnê altar to alê gwam tau gêjaŋa ma ja geŋ bulimakao kêtû luagêcŋa gêsac altar teŋ, taŋ sêboa sa naŋ ŋaô. ²⁹ Êsêac sêsôm gêdêŋ taun gebe “Asa gêgôm gêŋ tonec.” Êsêac sêkip biŋ tau sa e têtap sa gebe “Joas latu Gideon gêgôm.” ³⁰ Go lau malacŋa sêsôm gêdêŋ Joas gebe “Ôkôc latôm ômôêŋ tonec gebe anac eŋ êndu. Eŋ gesen Balnê altar su ma kêsap alê gwam, taŋ kêkô altar ŋagala naŋ tulu.” ³¹ Mago Joas kêsôm gêdêŋ lau samob, taŋ sêgi eŋ auc naŋ, gebe “Amac abe anac siŋ êjô Bal ma abe anam eŋ sa me. Elenŋa atomgeŋ ma ŋac, taŋ ênac siŋ êjô Bal naŋ, oc ênaŋa. Gebe Bal embe anôtô teŋ, go ênam tau kêsî ma ênac siŋ êndêŋ ŋac, taŋ gesen ênê altar su naŋ.” ³² Gêdêŋ ŋasawa tonan sêsam Gideon gebe Jerubal gebe Joas kêsôm gebe “Bal ênam tau kêsî ma ênac siŋ êndêŋ ŋac, taŋ gesen ênê altar su naŋ.”

³³ Go Midian to Amelek ma lau gamêŋ sawaŋa mêŋsêpi tagen ma selom bu Jordan jasê nêŋ be-cobo kêkô gaboan Jesrelŋa. ³⁴ Ma Apômtaunê Nalau gêjam Gideon auc. Ma eŋ gêjac dauc e kêkalem Abiesernê gôlôac gebe sêndanŋuc eŋ. ³⁵ Eŋ kêsakiŋ lau jaenŋa sêjac laoc Manasenê gôlôacnêŋ gamêŋ

samob, gebe sêkalem êsêac mênşêndanġuc eŋ ma eŋ kêsakiŋ lau jaenġa gêdêŋ Aser to Sebulon ma Nap-tali nêŋ gôlôac e êsêac mênşêwiŋ amboac tonanġeŋ.

³⁶ Go Gideon kêsôm gêdêŋ Anôtô gebe “Aôm embe taêm ênam gebe ônam lau Israel kêsî ŋa aê lemoc amboac tê kôsôm nê, ³⁷ nanġ ôlic acgom, aê gaja domba ŋaôlilu gêc gamêŋ aka polom ŋa. Êndêŋ eley ŋa embe maniŋ ênêc domba ŋaôlilugeŋ ŋaô ma nom ŋakelenġ, go jajala êndêŋ tonanġ gebe aôm taêm kêka aê ŋanôgeŋ, gebe ônam lau Israel kêsî ŋa aê lemoc, amboac tê kôsôm su nê.” ³⁸ Biŋ tau ŋanô kêsa. Gêdêŋ taŋ Gideon gêdi sa gêdêŋ bêbêc kanuceŋ nanġ, eŋ kêpip ŋaôlilu tau ma kêmôgiŋ kêsêp laclu teŋ e mênġêc. ³⁹ Go Gideon kêsôm gêdêŋ Anôtô gebe “Têmtac ŋandanġ êndêŋ aê atommanġ, aê jasôm biŋ tagenġ tonec êwiŋ. Aê jatenġ aôm gebe jansaê domba ŋaôlilu ŋalêŋ tagenġ êtiam. Ôŋgôm ŋaôlilu ŋakelenġ ênêc ma maniŋ êsêp nomgeŋ.” ⁴⁰ Ma gêdêŋ gêbêc Anôtô gêgôm amboac tonanġ. Ŋaôlilu ŋakelenġ ma maniŋ kêsêlô e gêjam nom auc.

7

Gideonnê lau sêku lau Midian tulu

¹ Go Jerubal, Gideonnê ŋaê teŋ tonec, to nê lau samob dêdi gêdêŋ bêbêc kanuceŋ ma sê nêŋ becobo kêkô bumata Harod ŋagala. Lau Midian sê nêŋ becobo kêkô gaboanġ gêmu kêpiŋa anġa lôc More ŋalabu.

² Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe” Lau, taŋ sêwiŋ aôm nanġ, taêsam kêlêlêc, tec katôm gebe jakêŋ lau Midian sêsêp êsêac lemeŋ atom. Moae lau Israel oc tetoc tauŋ sa êndêŋ aê ma sêsôm gebe

‘Aê tauc ɲoc lemoc gêjam aê kêsi.’ ³ Amboac tonan ɔkêŋ ɲawae êndêŋ lau gebe’ ɲac teŋ embe êtêc tau to nê ɲalêlôm ɲatutuc, nan êmu êna nê malac.’ ” Ma Gideon kêsaê êsêac ma lau 22,000 sêmu sêja, ma lau 10,000geŋ sêmoa sêwiŋ eŋ.

⁴ Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Lau tau taêsam kêlêlêc gacgeŋ sêkô ɲapaŋ. Ôwê êsêac sêsêp bu sêna ma aê gabe jawa êsêac êkôc jajô aôm. Embe jasôm êndêŋ aôm gebe ‘ɲac tonec êwiŋ aôm’, nan eŋ êwiŋ. Embe jasôm êndêŋ aôm gebe’ ɲac tonec êwiŋ aôm atom’, nan eŋ êwiŋ atom.” ⁵ Tec Gideon gêwê êsêac sêsêp bu sêja, ma Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Lau, taŋ imbelen gêjac bu amboac kêam nan, sêmoa nêŋ tauŋŋa, ma êsêac, taŋ sêpôŋ aenɲuc ma sênôm nan, sêmoa nêŋ tauŋŋa amboac tonanŋeŋ.” ⁶ Lau 300 sêmoa, taŋ imbelen gêjac bu nan, lau ɲagêdô samob sêpôŋ aênɲuc ma sênôm. ⁷ Go Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Aê gabe janam amac kêsi ɲa lau 300, taŋ imbelen gêjac bu nan, ma jakêŋ lau Midian sêsêp aôm lêmam. Lau ɲagêdô samob sêmu sêna nêŋ malac.” ⁸ Gideon kêmasaŋ biŋ gêdêŋ lau gebe sêkêŋ gêŋ taniŋŋa to nêŋ dauc êndêŋ eŋ ma kêsakiŋ lau samob sêmu sêja nêŋ malac, lau 300 tônêgeŋ tê sêmoa sêwiŋ eŋ. Lau Midian nêŋ becobo kêkô lau Israelnêŋ bec ɲalabu anŋa gaboanŋ.

⁹ Gêdêŋ gêbêc tonanŋeŋ Apômtau kêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Ajôc, ôndi ma ôsêp gamêŋ becŋa ôna. Aê jakêŋ gamêŋ tau êsêp aôm lêmam. ¹⁰ Mago embe ôtêc taôm gebe ônac siŋ, nanŋo ôsêp lau Midian nêŋ gamêŋ becŋa ma nêŋ sakiŋwaga Pura êwiŋ aôm. ¹¹ Aôm oc ôŋô biŋ, taŋ êsêac sêsôm nan, e têtmac

êpa su ma ônac siŋ êndêŋ êsêac.” Amboac tonan Gideon agêc nê sakiŋwaga Pura sêsêp sêja e sêô lasê gamêŋ becŋa ŋamagê. ¹² Lau Midian to Amelek ma lau, taŋ sêmoa gamêŋ sawa naŋ, sêjam gaboan auc amboac lêsêc, ma nêŋ kamele taêsam ŋasec têtôm ganac gwêcŋa. ¹³ Gêdêŋ taŋ Gideon gêô lasê malac ŋamagê naŋ, gêŋô ŋac teŋ gêjac miŋ nê mê, taŋ gêc naŋ, gêdêŋ nê ŋac teŋ, ma kêsôm gebe “Aê gaêc mê teŋ. Aê galic êsêac sêkôc polom matac ma sêpac polom kuku. Polom kuku tau kêsabi kêsêp lau Midian nêŋ gamêŋ becoboŋa. Polom tau mênkêtuc becobo e becobo tau kêku sa jakêsô gedec ma kêtu tapa gêc nom.” ¹⁴ Nê ŋac gêjô eŋ awa gebe “Mê tonan ŋam tageŋ tonec gebe ŋac Israelŋa Joas latu Gideon nê siŋ. Anôtô kêkêŋ eŋ gebe êku lau Midian to nêŋ siŋwaga samob tulu.”

¹⁵ Gêdêŋ taŋ Gideon gêŋô mê ŋam ŋawae naŋ, kêpôn aduc gêdêŋ Anôtô. Go gêmu gêja lau Israel nêŋ gamêŋ becoboŋa ma kêsôm gebe “Ajôc, andiman, Apômtau kêkêŋ lau Midian nêŋ siŋwaga sêsêp amac lememe sugac.” ¹⁶ Eŋ gêwa lau 300 kêkôc gêja mata têlêac ma kêkêŋ dauc to ku sawa gêdêŋ êsêac gêdêŋ-gêdêŋgeŋ ma kêkêŋ dawen kêsêp ku tau ŋalêlôm. ¹⁷ Eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Matemanô êndêŋ aêgeŋ, ma anôm gêŋ, taŋ aê janôm naŋgeŋ. Êndêŋ taŋ daô lasê êsêacnêŋ gamêŋ becoboŋa ŋamagê naŋ, go anôm gêŋ samob êtôm aê janôm. ¹⁸ Aê to ŋoc lau embe anac ma dauc, go amac, taŋ angi gamêŋ becoboŋa auc naŋ, anac nêŋ amboac tonanŋeŋ ma anac mu gebe ‘Apômtau ma Gideon nêŋ siŋ.’ ”

¹⁹ Gideon to nê lau 100 sêô lasê malac

ņamagê gêdêņ om-m kêsa atomgeņ, ma lau-sejop-malacwaga sêjô tauņ su ma ņasawa dambêgeņ. Go Gideon to nê lau sêjac dauc to têtuc ku, taņ sêkôc naņ popoc. ²⁰ Siņwaga mata têlêac samob sêjac dauc to têtuc ku popoc. Êsêac sêkôc daweņ kêsêp êsêac lemeņ gasêņa ma dauc kêsêp lemeņ anôņa gebe sênac ma sêjac mu gebe “Apômtau ma Gideon nêņ siņ.” ²¹ Lau samob sêkô malengeņ sêgi gamêņ becoboņa auc. Ma Midiannêņ siņwaga samob sêlêti to sêwakic ma sêc sêja. ²² Lau 300 sêjac nêņ dauc kêtaņ gê tôngeņ sêmoa, ma Apômtau gêgôm lau aņa gamêņ becoboņa nêņ kauc kêlênsôņ e sêjac tauņ. Ma siņwaga samob sêc e jagêdêņ Betsita sêkanôņ Serera ma sêo lasê malac Abel-Mehola, taņ gec Tabat ņagala.

²³ Ma êsêac sêkalem lau Israel aņa Naptali to Aser nêņ gôlôac ma lau Manase samob sa ma sêjanda lau Midian. ²⁴ Gideon kêsakiņ lau jaeņņa sêjac laoc gamêņ Epraim, taņ gêc gamêņ lôcņa naņ, ma sêsôm gebe “Asêp amêņ, anac siņ êndêņ lau Midian. Akô lau Midian auc gebe selom bu Jordan to bu ņagêdô e naêndêņ Bet-Bara atom.” Amboac tonaņ lau Epraim samob sêpi tageņ ma sejop bu Jordan to bu ņagêdô e jagêdêņ Bet-Bara. ²⁵ Êsêac sêkôc lau Midian nêņ kasêga luagêc Oreb agêc Seb tôņ, ma sêjac Oreb êndu aņa Orebnê poc ma Seb aņa Sebnê sêka wain ņamala. Êsêac sêjanda lau Midian sêmoa ma sêkôc Oreb agêc Seb mômêņapac dêdêņ Gideon, taņ gêmoa Jordan ņamakeņ oc kêpiņa naņ sêja.

8

¹ Ma lau Epraim sêsôm gêdênj Gideon gebe “Amboac ondoc, aôm gôjac sinj gêdênj Midian, mago kôkalem aêac atom kêtû asagenjja. Kêtû asagenjja aôm gôgôm aêac amboac tonanj.” Ma êsêac sêlic enj sec njanô. ² Mago enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Embe janam dônj gênj, tanj aê gagôm nanj, êpi gênj, tanj amac agôm nanj, go jalic njoc gênj njanô masi. Gênj sauñ, tanj amac lau Epraim agôm nanj, njanô kêlêlêc gênj, tanj aê to njoc gôlôac agôm nanj. ³ Anôtô kêkênj lau Midian nêñ kasêga Oreb agêc Seb gêdênj amac. Aê gagôm asagenj kêlêlêc su gebe janam dônj êpi gênj tau.” Enj kêsôm binj tonec, go nêñ têntac njandanj gêbacnê.

Gideon kêkôc lau Midian nêñ kinj tôñ

⁴ Gideon to nê lau 300 sêô lasê bu Jordan ma selom bu tau. Êsêac tekwenj gêbac, mago sêjanda njacjo sêmoa. ⁵ Tec kêsôm gêdênj lau anja malac Sukot gebe “Aê jatenj amac gebe akênj polom njagêdô êndênj njoc lau. Êsêac tekwenj gêbac ma aê kajanda lau Midian nêñ kinj Seba agêc Salmuna tec gamoa.” ⁶ Mago malac Sukot njalaumata sêsôm gebe “Aêac akênj mo êndênj nêñ sinjwaga êtu asagenjja. Aôm kôkôc Seba agêc Salmuna tôñ atom tagenj.” ⁷ Ma Gideon kêsôm gebe “Amboac tonanj. Apômtau êkênj Seba agêc Salmuna sêsêp aê lemoc su acgom, go jai amac ôlim nj gênj têkwa-têkwa to okêm gamênj sawanja.” ⁸ Gideon gêwi malac tonanj sinj gêja malac Penuel ma kêsôm binj tonanjenj gêdênj lau anja ônê. Mago lau Penuelja sêjô enj awa kêtôm lau Sukotja. ⁹ Tec enj kêsôm gêdênj êsêac gebe “Aê embe janam

samuc ma jamu jamêŋ, go jansenj andu soso tonec su.”

¹⁰ Seba agêc Salmuna to nêŋ siŋwaga sêŋgôn Karkor. Lau gamêŋ sawaŋa nêŋ siŋwaga 120,000 sêjaŋa, ma siŋwaga amboac 15,000 geŋ tec sêmoa.

¹¹ Êsêac sêlêwanj taunj e sêliŋ taunj siŋ ma Gideon kêsa intêna, taŋ gêc Noba to Jogbeha gêmu oc kêpiŋa nanj, gêmoa gamêŋ sawa ŋataligenj gêja jagêjac siŋ gêdêŋ êsêac. ¹² Lau Midian nêŋ kiŋ luagêc, Seba agêc Salmuna sêc sêja, mago eŋ kêjanda êsêagêc e kêkôc êsêagêc tôŋ ma kêsa siŋwaga samob êliŋ-êliŋ.

¹³ Go Joas latu Gideon gêmu aŋga siŋŋa kêsêlêŋ kêsêp intêna Heresŋa gêja. ¹⁴ Eŋ kêkôc ŋapalê matac Sukotŋa teŋ tôŋ ma kêtû kênac eŋ ma ŋac tau keto Sukot ŋakasêga to ŋalaumata 77 nêŋ ŋaê sa ma kêkêŋ gêdêŋ Gideon. ¹⁵ Go Gideon gêdêŋ lau Sukot gêja ma kêsôm gebe “Alic acgom, Seba agêc Salmuna tau tonec. Amac asu aê susu kêtû êsêagêcŋa ma asôm gebe ‘Seba agêc Salmuna sêsêp aôm lêmam sugac, tec aêac akêŋ polom êndêŋ nêŋ lau, taŋ tekweŋ gêbac nanj me.’ ” ¹⁶ Go eŋ kêkôc gêŋ têtwa-têtwa to okêŋ gamêŋ sawaŋa ma kêmêtôc Sukot ŋalaumata. ¹⁷ Ma eŋ gesenj andu soso aŋga Penuel su ma gêjac malac tau ŋalau êndu.

¹⁸ Go Gideon kêtû kênac Seba agêc Salmuna gebe “Lau, taŋ ajac êndu aŋga Tabor nanj, laŋôŋanô amboac ondoc.” Êsêagêc sêjô eŋ awa gebe “Êsêac têtôm aôm. Êsêac samob laŋôŋanô amboac kiŋ teŋ latui.” ¹⁹ Gideon kêsôm gebe “Ŋoc teoci to lasici êsêac, aê tinoc latui solop. Aê jatôc lemoc ma jasôm gebe Amagêc embe anam êsêac kêsi sêmoa matenj jali, oc janac amagêc êndu atom.” ²⁰ Go kêsôm

gêdêŋ latu ŋacsêga Jeter gebe “Ôndi ônac êsêagêc êndumaŋ.” Mago ŋapalê tau gê nê siŋ sa atom. Eŋ kêtêc tau gebe eŋ ŋapalê wakuc. ²¹ Ma Seba agêc Salmuna sêsôm gebe “Ajôc, aôm taôm ôndi ma ônac aêagêc êndumaŋ. Ŋacwaganêŋ kôm gêjac ŋacwaga ŋawae.” Amboac tonanŋ Gideon gêjac Seba agêc Salmuna êndu ma kêkôc gêlônŋ, taŋ agêcnêŋ kamele sênônŋ nanŋ su.

Gideonnê lêŋ ŋagêdô ŋamiŋ

²² Go lau Israel sêsôm gêdêŋ Gideon gebe “Onam gôliŋ aêac, aôm to latômi ma dêbômi, taŋ sêndaŋguc aôm nanŋ, amboac tonanŋgeŋ, gebe aôm gôjam aêac kêsî anŋa lau Midian nêŋ.” ²³ Gideon gêjô êsêac awenŋ gebe “Aê oc janam gôliŋ amac atom, ma latuci oc sênam gôliŋ amac atom amboac tonanŋgeŋ. Apômtau oc ênam gôliŋ amac.” ²⁴ Ma kêsôm biŋ ŋagêdô gebe “Aê gabe jatenŋ biŋ tenŋ êndêŋ amac. Amac samob akêŋ salasa, taŋ amac ajaŋgo su nanŋ, êndêŋ aê. Lau Midian nêŋ salasa goldgeŋ gebe êsêac lau gamêŋ sawaŋa.” ²⁵ Lau sêjô eŋ awa gebe “Aêac oc akêŋ gêŋ tau êndêŋ aôm totêntac ŋajamgeŋ.” Êsêac sêja obo tenŋ ma êsêac samob, sêbaliŋ salasa, taŋ êsêac sêjaŋgo su nanŋ, kêsêp obo tau. ²⁶ Salasa gold, taŋ Gideon keteŋ nanŋ, ŋawapac kêtôm kilo 30. Gêlônŋ, taŋ lau Midian nêŋ kiŋ sêkôc to sênônŋ nanŋ, ma ŋakwê asôsamuc gêwiŋ atomgeŋ, ma kamelenêŋ gêlônŋ, taŋ sênônŋ nanŋ, gêwiŋ atom amboac tonanŋgeŋ. ²⁷ Gideon kêmasanŋ gwam tenŋ ŋa gold tonanŋ ma kêkêŋ gwam tau kêkô nê malac Opra. Ma lau Israel samob sêwi Anôtô siŋ jatetenŋ mec gêdêŋ gwam tonanŋ. Gwam tau kêtû lakô, taŋ gêjac Gideon to nê gôlôac nanŋ.

28 Lau Israel sêku lau Midian tulu ma lau Midian ôliŅ kêpi kêtiam atom. Wama gêjam gamêŅ auc kêtôm jala 40, kêtôm têm, taŅ Gideon gêmoa mata jali naŅ.

Gideon gêmac êndu

29 Joas latu Gideon jagêŅgôŅ tau nê andu. 30 Ênê latui 70 gebe eŅ gêjam lauo taêsam. 31 Ma nê awê teŅ aŅga Sikem kêkôc űapalê teŅ amboac tonan, ma Gideon gê ênê űaê gebe Abimelek. 32 Gideon kêtu űamalacanô ma gêmac êndu. Êsêac sêsuŅ eŅ gêc tama Joas nê sêô aŅga Abiesernê gôlôacnêŅ malac Opra.

33 Gideon gêmac êndu su acgom, go lau Israel sêwi Anôtô siŅ kêtiam ma sêjam sakiŅ Bal. Êsêac sêgôm Bal-Berit kêtu nêŅ anôtô. 34 Lau Israel taêŅ gêjam nêŅ Apômtau Anôtô, taŅ gêjam êsêac sa aŅga nêŅ űaço, tê sêgi êsêac auc nê, kêtiam atom. 35 Ma êsêac sêjam danŅe Gideonnê gôlôac gêjô kolen űajam, taŅ eŅ gêjam gêdêŅ lau Israel naŅ, su atom. *

9

Abimelek gêjam gôliŅ gamêŅ

1 Jerubal latu Abimelek gêdêŅ sai gêja Sikem ma kêsôm gêdêŅ êsêac to tênanê lau samob gebe 2 “Atu kênac lau Sikeműa samob gebe ‘Amac oc têmtac êwiŅ biŅ ondoc êlêlêc su, Jerubal latui 70 sênam gôliŅ amac me űac tagen ênam gôliŅ amac.’ Taêm ênam gebe amacnêm űatê űagêdô aê.” 3 Tênanê lau sêjam biŅgalôm kêpi biŅ tonan kêtu eŅűa sêwiŅ lau Sikeműa. Ma nêŅ űalêlôm gêwiŅ Abimelek gebe êsêac sêsôm gebe “EŅ aêac lasiŅi teŅ.” 4 Êsêac sêkôc

* **8:35:** Salasa gold kêtu lau gamêŅ sawaŅa nêŅ gêbôm.

mone silber 70 anġa Bal-Berit nê lôm dabuŋ ma sêkêŋ gêdêŋ eŋ. Eŋ kêkôc mone tau ma gêjam ôli lau bôja-bôja to wauc-wauctêna ŋagêdô gebe sêndanġuc eŋ. ⁵ Go eŋ gêja tamanê andu anġa Opra ma gêjac tama Jerubal latui 70 êndu anġa poc teŋ ŋaô. Jerubalnê latu ŋamu Jotam taugen tec gêmoa, gebe eŋ kêsini tau. ⁶ Go lau Sikem to Betmilonġa samob jasêkac tauŋ sa sêmoa kamem dabuŋ, taŋ kêkô Sikem naŋ, ma sêkêŋ Abimelek kêtui kiŋ.

⁷ Gêdêŋ taŋ Jotam gêŋô biŋ tonanġa ŋawae naŋ, gêja ma kêkô lôc Garisim ŋaô to gêmôêc gêdêŋ êsêac gebe “O amac lau Sikemġa, akêŋ taŋem aê acgom, gebe Anôtô êkêŋ taŋa amac. ⁸ Gêdêŋ bêc teŋ ka sêsa sêja sebe sêjalini nêŋ kiŋ teŋ sa, ma êsêac sêsôm gêdêŋ katêkwi gebe ‘Ôtu ma kiŋ.’ ⁹ Katêkwi gêjô êsêac awenġe gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ŋoc ŋatêkwi tonalêsi, taŋ lau sêkôc kêtui tetoc anôtôi to ŋamalac saŋa naŋ, siŋ ma janam gôlinġa amac me.’ ¹⁰ Ma ka sêsôm gêdêŋ jambô gebe ‘Ômôêŋ mênġôtu ma kiŋ.’ ¹¹ Mago jambô gêjô êsêac awenġe gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ŋoc ŋanô ŋajam to ŋakana siŋ ma janam gôlinġa amac me.’ ¹² Tec ka sêsôm gêdêŋ wain gebe ‘Ômôêŋ mênġôtu ma kiŋ.’ ¹³ Mago wain gêjô êsêac awenġe gebe ‘Amboac ondoc, oc jawi ŋoc wain, taŋ gêgôm anôtôi to ŋamalac têntac ŋajam kêsa naŋ, siŋ ma janam gôlinġa amac me.’ ¹⁴ Go ka samob sêsôm gedenġe okêŋ gebe ‘Ômôêŋ mênġôtu ma kiŋ.’ ¹⁵ Go okêŋ gêjô êsêac awenġe gebe ‘Amac embe têmtac êwiŋ ŋanôgenġe gebe jatu amacnêŋ kiŋ, go amêŋ aê lamu aêŋoc ajuŋ. Embe amêŋ atom, ja êsa anġa okêŋ ma êniŋ kaseda anġa lôc Lebanon.’ ”

¹⁶ Jotam gêjac têku nê biŋ gebe “Amboac tonanġa

amac akêᅇ Abimelek kêtᅇ amacnêᅇ kiᅇ tonêᅇ ᅇalêlôm samuc ma toᅇanôᅇᅇ me masi. Amac amoasiᅇ Jerubal to nê gôlôac ᅇapeᅇ ma akêᅇ ᅇagêjô gêdêᅇ ᅇᅇ kêtôm koleᅇ, taᅇ ᅇᅇ gêjam naᅇ, me masi. ¹⁷ Taêᅇ ênam acgom, tamoc gêjac siᅇ gêjô amac ma gim tau su gebe ênam amac sa aᅇga lau Midian lemeᅇ. ¹⁸ Mago galoc akêᅇ kisa gêdêᅇ tamocnê gôlôac. Amac ajac latui 70 êndu aᅇga poc ᅇaô ma akêᅇ sakiᅇwagao latu Abimelek kêtᅇ kiᅇ Sikemᅇa gebe amacnêᅇ lasitêwa teᅇ ᅇᅇ. ¹⁹ Amboac tonaiᅇ, gêᅇ taᅇ amac agôm galoc gêdêᅇ Jerubal to nê gôlôac naᅇ, embe aᅇgôm tonêᅇ ᅇalêlôm samuc ma toᅇanôᅇᅇ, go amoa totêᅇtac ᅇajameᅇ awiᅇ Abimelek, ma ᅇᅇ êmoa totêᅇtac ᅇajameᅇ êwiᅇ amac. ²⁰ Mago embe masi, go ja êsa aᅇga Abimeleknê e êniᅇ lau Sikem to Betmiloᅇa su. Ma ja êsa aᅇga lau Sikem to Betmiloᅇa e êniᅇ Abimelek su.” ²¹ Go Jotam gêc gêja jagêᅇgôᅇ Ber, gebe kêtêc têwa Abimelek. ²² Abimelek gêjam gôliᅇ Israel jala têlêac.

9:23–12:15 Abimelek gêᅇmac êndu su, go gôliᅇwaga ᅇagêdô sêjô tauᅇ-sêjô tauᅇ ma sêjam gôliᅇ Israel amboac jala 75.

13

Simson têna kêkôc ᅇᅇ

¹ Lau Israel sêgôm gêᅇ, taᅇ Apômtau gêlic sec naᅇ kêtiam, ma ᅇᅇ kêkêᅇ lau Pilisti sêjam gôliᅇ êsêac kêtôm jala 40.

² Ma ᅇac teᅇ gêᅇgôᅇ malac Sora. ᅇᅇ aᅇga Dannê gôlôacnêᅇ, ênê ᅇaê gebe Manoa. Nê awê ᅇᅇ awê kapoac ma kêkôc gôlôac atom. ³ Ma Apômtaunê

aŋela geoc tau lasê gêdêŋ awê tau ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôlic acgom, aôm awê kapoac ma kôkôc gôlôac atom. Mago aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. ⁴ Amboac tonanŋ ojop taôm ma ônôm wain to bu ŋajaŋa teŋ atom to ôniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao nanŋ, atom amboac tonanŋenŋ. ⁵ Gebe aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. Ôkapiŋ eŋ môkêlauŋ atom, gebe êndêŋ bêc aôm ôkôc eŋŋa ŋapalê tau oc êtu Anôtônê ŋac dabuŋ teŋ. Eŋ ênac m kôm ênam lau Israel kêsî aŋga lau Pilistinêŋŋa.” ⁶ Go awê tau jagêjac miŋ gêdêŋ nê akweŋ ma kêsôm gebe “Anôtônê ŋac teŋ gêdêŋ aê gêmêŋ ma lanŋôanô kêtakê aê amboac Anôtônê aŋela teŋ lanŋôanô. Aê katu kênac eŋ gebe eŋ gêmêŋ aŋga ondoc nec atom, ma eŋ kêsam nê ŋaê atom amboac tonanŋenŋ. ⁷ Mago eŋ kêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôlic acgom, aôm oc taêm ma ôkôc latôm teŋ. Amboac tonanŋ galoc ônôm wain to bu ŋajaŋa atom ma ôniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao nanŋ, atom amboac tonanŋenŋ, gebe ŋapalê tau êtu Anôtônê ŋac dabuŋ êtôm têm êmoa nomŋa.’ ”

⁸ Go Manoa keteŋ mec gêdêŋ Apômtau gebe “O Apômtau, aê jateŋ aôm, gebe ôsakiŋ Anôtônê ŋac êmu êndêŋ aêac êmêŋ êtiam, gebe êndôŋ kôm anam jaom ŋapalê tau êndêŋ noc têna êkôc eŋŋa êndêŋ aêagêc.” ⁹ Anôtô gêgôm biŋ, taŋ Manoa keteŋ nanŋ, ŋanô kêsî ma ênê aŋela gêô lasê gêdêŋ awê tau kêtiam gêdêŋ taŋ eŋ gêŋgôŋ kôm nanŋ. Ênê akweŋ gêwiŋ eŋ atom. ¹⁰ Tec awê tau kêlêti sebeŋ jakêsôm gêdêŋ nê akweŋ gebe “Ôlic acgom, ŋac taŋ gêdêŋ aê gêmêŋ gêdêŋ bêc ônê nanŋ, mêngeô lasê gêdêŋ aê kêtiam.” ¹¹ Manoa gêdi kêdaguc nê awê e gêô lasê gêdêŋ ŋac tau ma kêtû kênac eŋ gebe “Aôm

ŋac, taŋ kôsôm biŋ gêdêŋ ŋoc awê naŋ me.” Eŋ gêjô eŋ awa gebe “Aêc.” ¹² Go Manoa kêsôm gebe “Amboac tonan, biŋ taŋ aôm kôsôm naŋ, embe ŋanô êsa, go ŋapalê tau êsa lêŋ amboac ondoc. Eŋ êŋgôm asagen.” ¹³ Apômtaunê aŋela gêjô Manoa awa gebe “Aômnêm awê êŋgamiŋ tau êndêŋ gêŋ samob, taŋ gajac jao gêdêŋ eŋ naŋ. ¹⁴ Eŋ êniŋ gêŋ, taŋ gêmêŋ anga wain ŋakaiŋ naŋ, ŋateŋ atom. Eŋ ênôm wain to bu ŋajaŋa ma êniŋ gêŋ, taŋ sêjac jao naŋ, atom amboac tonanŋeŋ. Eŋ êŋgôm gêŋ samob, taŋ kajatu eŋ naŋ, ŋanô êsa.”

¹⁵⁻¹⁶ Manoa gêjam kauc Apômtaunê aŋela. tec kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê jateŋ aôm ôêc ôna atom, aêagêc ano noniŋ ŋalatu teŋ gebe ôniŋ.” Mago aŋela kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê embe jamoa, oc janiŋ nêŋ gêŋ atom. Mago embe taêm ênam gebe ôkêŋ da teŋ, naŋgo ôkêŋ gêŋ tau êsa ja êniŋ êtu da êndêŋ Apômtau.” ¹⁷ Manoa kêsôm gêdêŋ Apômtaunê aŋela gebe “Aômnêm ŋaê amboac ondoc, gebe atoc aôm sa êndêŋ têm aômnêm biŋ ŋanô êsaŋa.” ¹⁸ Aŋela kêtû kênac eŋ gebe “Aôm kôtu kênac ŋoc ŋaê kêtû asagenŋa. ŋaê tau geŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋŋa naŋ ŋateŋ.” ¹⁹ Amboac tonan Manoa kêkôc noniŋ ŋalatu to polom ŋagêdô ma kêkêŋ gêŋ tau kêtû da gêsac altar poc gêdêŋ gêŋ, taŋ kêsiŋ tau gêc lêlômgeŋŋa naŋ, ŋaApômtau. ²⁰ Ma gêdêŋ taŋ jawaô kêpi anga altar naŋ, Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê aŋela kêpi undambê gêja gêwiŋ jawaô. Ma êsêagêc sêu taun jasêc laŋôŋanô gêdêŋ nom. ²¹ Manoa agêc nê awê sêlic Apômtaunê aŋela kêtiam atomanô. Tec Manoa nê kauc kêsa gebe Apômtaunê aŋela eŋgoc.

²² Ma Manoa kêsôm gêdêŋ nê awê gebe “Aêagêc oc tamac êndu, gebe talic Anôtô.” ²³ Mago nê awê gêjô eŋ awa gebe “Apômtau embe taê ênam gebe ênac aêagêc êndu, go êkôc aêagêcnêŋ da sa atom ma êtôc gêŋ samob tonanŋ ŋai to êsôm biŋ kaiŋ teŋ tonanŋ êndêŋ aêagêc atom.”

²⁴ Ma awê tau kêkôc ŋapalê ŋac ma gê ênê ŋaê gebe Simson. Ŋapalê tau kêtû kapôêŋ ma Apômtau gêjam mec eŋ. ²⁵ Apômtaunê Ŋalau gêjac m nê kôm êkac Simsonŋa gêdêŋ taŋ eŋ gêmoa Dannê gamêŋ becoboŋa, taŋ gêc Sora to Estaol ŋasawa nanŋ.

14

Simson agêc awê Timnaŋa

¹ Simson kêsêp malac Timna gêja ma gêlic lau Pilisti nêŋ ŋapalêo teŋ anŋa tônê. ² Eŋ gêmu gêja nê malac kêtiam ma kêsôm gêdêŋ têna agêc tama gebe “Aê galic lau Pilisti nêŋ ŋapalêo teŋ. Amansaŋ biŋ êtu eŋŋa, gebe janam eŋ êtu ŋoc awê.” ³ Mago têna agêc tama sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gosom awê anŋa lau samuc Pilisti nêŋ kêtû asageŋŋa. Aôm oc ôtap ŋapalêo teŋ sa anŋa taunŋ nêŋ tawanŋ me taunŋ nêŋ lau nêŋ atom me.” Mago Simson kêsôm gêdêŋ tama gebe “Aê têtac gêwiŋ awê tonanŋeŋ, tec ôkôc eŋ ômôêŋ, gebe janam eŋ.”

⁴ Têna agêc tama sêjala gebe Apômtau tau gêjam gôliŋ biŋ tonec, tec Simson gêgôm nec atom, gebe gêdêŋ têm tonanŋ lau Pilisti sêjam gôliŋ lau Israel, tec Apômtau gesom intêna ênac siŋ êndêŋ êsêacŋa.

⁵ Simson kasêp Timna gêja ma têna agêc tama sêwiŋ eŋ. Êsêac sêo lasê lau Timna nêŋ kôm wainŋa ma Simson gêŋô lewe wakuc kêlêŋêc luluŋ gebe

êñac eñ. ⁶ Mago Apômtaunê Ñalau gêjam eñ auc, tec eñ kékac lewe kékôc kêtôm ñac teñ kékac noniñ ñalatu kékôc. Eñ kékôc gêñ teñ kêsêp lêma atom. Mago eñ gêjac miñ biñ, tañ eñ gêgôm nañ, gêdêñ têna agêc tama atom.

⁷ Go Simson gêja ma gêjam biñgalôm gêwiñ ñapalêo ma têtac gêwiñ eñ. ⁸ Bêc ñagêdô gêjaña, go Simson gêmu gêja kêtiam gebe ênam eñ êtu nê awê. Eñ gêwi intêna siñ ma kêsô gebe naênac lewe, tañ eñ gêjac êndu nañ, kêsî e gêlic gêñ kain teñ, gebe kêtap lêp tonabu sa gêc lewe ñawêlêlan. ⁹ Eñ kêgaiñ lêp tau kêsêp lêma, go kêsêlêñ ma geñ gêñ tau gêmoa intêna. Eñ gêdêñ têna agêc tama gêja jakêkêñ lêp ñagêdô gêdêñ êsêagêc señ amboac tonanğeñ. Êsêagêc señ lêp tau, mago Simson gêjac miñ kékôc lêp aña lewe ñawêlêlan ñabiñ gêdêñ êsêagêc atom.

¹⁰ Go tama kêsêp awê tau nê andu gêja, ma Simson geno moasiñ teñ aña tonan, kêtôm lau wakuc sêgôm sêmoa. ¹¹ Gêdêñ tañ lau Pilisti sêlic eñ nañ, êsêac sêkôc lau wakuc 30 gebe sêmoa sêwiñ eñ. ¹² Ma Simson kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Aê gabe jasôm biñgôliñ teñ êndêñ amac. Amac embe atap biñ tau ñam sa êndêñ moasiñ tau ñabêc 7 êmbacnê, go jakêñ obo ñajam 30 to ñakwê omña 30 êndêñ amac. ¹³ Embe atap sa atom, go amac akêñ obo ñajam 30 to ñakwê omña 30 êndêñ aê.” Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôsôm nêmbiñgôliñ taumanğeñ gebe aêac añô. ¹⁴ Ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Gêñ taniñña kêsâ aña ñac-awa-geñwagaña. Gêñ ñakana kêsâ aña ñactêkwanê.” Bêc têtêac gêjaña ma êsêac têtap biñ tonanğeñ ñam sa atom.

15 Gêdêŋ bêc kêtû aclêŋa êsêac sêsôm gêdêŋ Simsonnê awê gebe “Ôsôm biŋ banac-banac êndêŋ nêŋ akweŋ e êwa nê biŋgôliŋ ŋam sa êndêŋ aêac. Embe masi, oc akêŋ ja êniŋ tamamnê andu ma akêŋ aôm ôsa ja amboac tonanŋeŋ. Amagêc akêŋ jaenŋ aêac gebe aŋaŋgo aêacma gêŋ me.” 16 Amboac tonanŋ Simsonnê awê gêdêŋ eŋ gêja tomatasulugeŋ ma kêsôm gebe “Aôm têmtac gêwiŋ aê atom, aôm têmtac gedec aê. Aôm kôsôm biŋgôliŋ gêdêŋ ŋoc lau, mago gôwa ŋam sa gêdêŋ aê atom.” Eŋ kêsôm gêdêŋ awê tau gebe “Ôlic acgom, aê kasôm biŋ teŋ gêdêŋ tinoc agêc tamoc atom. Ma jawa ŋam sa êndêŋ aôm êtu asageŋŋa.” 17 Eŋ kêtaŋ kêli eŋ kêtôm bêc samuc 7 e noc moasiŋŋa gêbacnê. Ma gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa Simson gêwa biŋ tau ŋam sa gêdêŋ eŋ, gebe awê tau kêkac eŋ ŋapaŋ. Go awê tau jagêjac miŋ biŋ tau gêdêŋ nê lau. 18 Tec gêdêŋ bêc kêtû 7ŋa gêdêŋ taŋ Simson gebe êsô nê balêm bêcŋa êna naŋ, lau malacŋa jasêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gêŋ ondoc ŋakana ŋajam kêlêlêc lêp. Gêŋ ondoc ŋatêkwa kêlêlêc lewe.” Simson gêjô êsêac aweŋ gebe “Amac embe akac nom ôkwi ŋa ŋoc bulimakao atom, oc ajala biŋ tau ŋam atom.”

19 Go Apômtaunê Nalau mêngeŋjam eŋ auc e ôliwalô kêsa ma eŋ kêsêp gêja malac Askalon ma gêjac lau 30 êndu ma kêjaŋgo nêŋ ŋakwê omŋa jakêkêŋ gêdêŋ lau, taŋ sêwa ênê biŋgôliŋ ŋam sa naŋ. Go gêmu gêja tau nê malacmôkê totêtac ŋandaŋ secanô kêtû biŋ, taŋ kêtap eŋ sa naŋŋa. 20 Go sêkêŋ nê awê gêdêŋ ŋac, taŋ Simson tau kêjaliŋ sa gebe êtu ênê ŋac êwa

en saņa nan. * saņa kêpi bulimakaonê kom kêkac nom ôkwiņa.

15

¹ Têm ñagêdô gêjaņa ma lau sêjac polom sa sêmoa, tec Simson gêja gebe êtu ñaclej nê awê ma en kêkôc noniņ ñalatu teņ gêwiņ. Go en kêsôm gêdêņ awê tama gebe “Aê gabe jasô ñoc awênê balêm jana.” Mago en tama gêlôc gebe en êsô êna atom. ² Ênê tama kêsôm gêdêņ Simson gebe “Aê gajam kauc gebe aôm têtac gedec en, tec kakêņ en gêdêņ nêm ñac. Mago lasio tec ñajam kêlêlêc en su, ônam en êjômaņ.” ³ Simson kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Galoc embe jaņgôm lau Pilisti sec, oc aêñoc keso atom.” ⁴ Tec gêja ma gêlô kêam saleņņa 300. En kêkôc luagêc-luagêc ma kêkic ñalêñuc tôņ kêpi tagen ma kêsêmuņ dawen kêsêp ñasawa. ⁵ Go en kêtun dawen ma gesoc kêam saleņņa sêlêti sêsêp lau Pilisti nêņ kôm polomņa sêja. Tec en kêkêņ polom, taņ sêjac sa nan, to polom, taņ gacgen kêkô kôm nan, ja gen su gêwiņ katêkwi to kôm wainņa amboac tonanņe. ⁶ Go lau Pilisti têtu kênac gebe “Asa gêgôm gêņ tonan.” Êsêac sêjô êsêac awen gebe “Ñac anğa Timna nê lawa Simson. En gêgôm gêņ tau gebe lawa lanğwa kêkêņ latuo gêdêņ ênê ñac.” Tec lau Pilisti sêkêņ ja gen awê tau agêc tama to nêņ lau su. ⁷ Simson kêsôm gêdêņ êsêac gebe “Aê jatôc lemoc gebe Amac embe anğôm gêņ amboac tonan, go jakac kamocgôc su acgom, go biņ êmbacnê.” ⁸ En gêjac êsêac secanô e nêņ ñatêkwa popocgen su, go kêsêp jagêņgôn pocgêsuņ anğa Etam.

* **14:20:** Simson gêjam dôņ nê awênê kom kêkip biņgôliņ ñam

Simson kêku lau Pilisti tulu

⁹ Lau Pilisti sêo lasê gamêŋ Juda to sê nêŋ becobo anġa tônê ma sêjac siŋ gêdêŋ malac Lehi. ¹⁰ Lau anġa Juda têtû kênac êsêac gebe “Amac ajac siŋ gêdêŋ aêac kêtu asagenġa.” Êsêac sêjô êsêac awenġ gebe “Aêac amêŋ gebe ansô Simson tônia ma anġôm gêŋ, taŋ eŋ gêgôm gêdêŋ aêac naŋ, êndêŋ eŋ.” ¹¹ Go lau 3,000 anġa Juda sêsêp pocġesunġ anġa Etam jasêsôm gêdêŋ Simson gebe” Aôm kôjala lau Pilisti sêjam gôliŋ aêac nec, me masi. Aôm gôgôm aêac amboac ondoc.” Eŋ gêjô êsêac awenġ gebe “Gêŋ taŋ sêgôm gêdêŋ aê naŋġeŋ, tec gagôm gêdêŋ êsêac.”

¹² Êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aêac amêŋ tonec gebe ansô aôm tônia ma akêŋ aôm ôsêp lau Pilisti lemeŋ.” Simson kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Atôc lememe êndêŋ aê acgom gebe amac taôm anac aê êndu atom.” ¹³ Êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Masi, aêac ansô aôm tôniaġeŋ ma akêŋ aôm ôsêp lau Pilisti lemeŋ. Aêac anac aôm êndu atom.” Amboac tonanġ êsêac sêsô eŋ tônia ŋa lêpoa wakuc luagêc, go sêwê eŋ anġa pocġesunġ sêpi sêja.

¹⁴ Gêdêŋ taŋ gêo lasê Lehi naŋ, lau Pilisti sêlêti dêdêŋ eŋ sêja tolasêġeŋ. Ma Apômtaunê Ŋalau gêjam Simson auc, ma lêpoa, taŋ sêsô eŋ tônia naŋ, gêŋġic amboac ja ġeŋ gam. ¹⁵ Ma eŋ kêtap donġi ŋasê wakuc teŋ sa, tec kêmetôc lêma jakêkôc gêŋ tau sa ma gêjac lau 1,000 êndu ŋa gêŋ tau. ¹⁶ Go Simson kêsôm gebe

“Aê gaboa êsêac sa totonġ-totonġ ŋa donġi ŋasê. Aê ġajac lau 1,000 êndu ŋa donġi ŋasê.”

¹⁷ Kêsôm biŋ tau su, go kêbaliŋ ŋasê tau siŋ, tec sêsam gamêŋ tau gebe Ramat-Lehi.

18 Ma bu gêjô Simson ñasec, tec awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “Aôm kôkêñ nêm sakiñwaga aê kaku ñacjo tulu ma galoc bu êjô aê êndu e jasêp lau samuc lemeñ me.” 19 Go Anôtô kêkêñ gêsun ten anğa Lehi ma bu kêpulu kêpi anğa nom mênSimson gênôm e têkwa saki kêsâ kêtiam. Ma sêsam bumata tau gebe Hakore. Bumata tau kêpoac Lehi e mênğêdêñ galoc.

20 Ma Simson gêjam gôliñ lau Israel kêtôm jala 20 geden lau Pilisti nêñ têm. *

16

Simson gêja Gasa

1 Simson gêdi anğa ônê ma gêja Gasa. En gêlic mockaino ten anğa tônê ma kêsô ênê andu gêja. 2 Lau Gasan sênô Simson gêmoa nêñ malac ñawae, tec sêgi gamên tau auc ma sêwa en anğa malac ñasacğêdô gêdên gêbêc samuc tonan. Êsêac sêmoa gamên gêmacgen gêdên gêbêc samuc ma sêsôm gêdên taun gebe “Aêac tansaê e êu bôn acgom, go tanac en êndu.” 3 Mago Simson gêc e gêjac ulugen, go gêdi gêja e lêma kêsêp malac ñakatam, go gêbuc katam to ñaalê luagêc ma balan to ñagênlêlôm samob sa. En gêoc gên tau kêsâ magim ma kêbalan kêpi lôc, tañ kêkanôn Hebron nan, ñatêpôê gêja.

Simson agêc Delila

4 Tonan su, go têtac gêwiñ awê ten anğa gaboan Sorekña, ênê ñaê gebe Delila. 5 Lau Pilisti nêñ laumata dêdên awê tau sêja ma sêsôm gêdên en gebe “Ôsôm bin banac-banac êndên en e ôtap ênê

* 15:20: Ramat-Lehi ñam gebe Lôc ñasêña.

ŋaclai ŋam sa, go ajala lêŋ êkôniŋ eŋ tôŋŋa ma ansô eŋ tôŋ e aku eŋ tulu. Aêac samob oc akêŋ mone silber 1,100 êndêŋ aôm êtôm aêacgeŋ.”

⁶ Go Delila kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aê jateŋ aôm, ôwa nêŋ ŋaclai ŋam sa êndêŋ aêmaŋ. Lau teŋ embe taêŋ ênam gebe sênsô aôm tôŋ to sêku aôm tulu, oc sêŋgôm amboac ondoc.” ⁷ Simson gêjô eŋ awa gebe “Êsêac embe sênsô aê tôŋ ŋa talam ŋatikoc 7, taŋ ŋakeleŋ kêsa atom naŋ, go ŋoc ŋaclai ênaŋa ma jatôm lau ŋagêdô.” ⁸ Amboac tonan lau Pilisti nêŋ laumata sêkêŋ talam ŋatikoc 7, taŋ ŋakeleŋ kêsa atom naŋ, gêdêŋ Delila ma eŋ gêsô Simson tôŋ. ⁹ Awê tau kêsiŋ lau sêmoa balêm teŋ ma gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Mago eŋ kêmônanaŋ tikoc gêŋgic amboac ja geŋ lêpoa. Amboac tonan tec ênê ŋaclai ŋam kêsiŋ tau gêdêŋ êsêac ŋapaŋ.

¹⁰ Ma Delila kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Ôlic acgom, aôm kôsu aê susu to kôsôm biŋdansaŋ gêdêŋ aê. Aê jateŋ aôm gebe ôsôm êndêŋ aê acgom, lau sêkôc asageŋ, go sênsô aôm tôŋ.” ¹¹ Eŋ kêsôm gêdêŋ awê tau gebe “Embe sênsô aê tôŋ ŋa lêpoa matac, taŋ sêso gêŋ teŋ atom naŋ, go ŋoc ŋaclai ênaŋa ma jatôm lau ŋagêdô.” ¹² Tec Delila kêkôc lêpoa wakuc ŋagêdô ma gêsô eŋ tôŋ. Su, go gêmôêc gebe “O Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Lau sêsaê sêmoa balêm teŋ. Mago eŋ kêmônanaŋ lêpoa gêŋgic anŋa lêma amboac gam.

¹³ Delila kêsôm gêdêŋ Simson gebe “Aôm kôsu aê susu to kôsôm biŋdansaŋ gêdêŋ aê e mênŋgêdêŋ galoc. Ôsôm êndêŋ aê acgom, lau sêkôc asageŋ ma sênsô aôm tôŋ.” Eŋ kêsôm gêdêŋ awê tau

gebe “Aôm embe ônam ŋoc mômêclaun ġêmômê 7 êwiŋ gam ŋagêdô ma wê tôŋ e ŋagêġeb ma ôkic tôŋ êpi bêlêm ka, go ŋoc ŋaclai ênaŋa ma jatôm lau ŋagêdô.” ¹⁴ ġêdêŋ taŋ Simson ġêc bêc naŋ, Delila ġêjam mômêclaun ġêmômê 7 ġêwiŋ gam ŋagêdô ma ġê e ŋagêġeb to kêkic tôŋ kêpi bêlêm ka ma ġêmômêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Ma Simson ġêdi to ġê bêlêm to mômêclaun su.

¹⁵ Tec awê tau kêsôm ġêdêŋ eŋ gebe “Amboac ondoc tec kôsôm gebe ‘Aê têtac ġêwiŋ aôm’, mago nêm ŋalêlôm ġêwiŋ aê atom. Aôm kôsu aê susu kêtû dim têlêac ma ġôwa nêm ŋaclai ŋam sa ġêdêŋ aê atom tageŋ.” ¹⁶ Awê tau kêtû Iêsu eŋ ŋapaŋ tobêc-tobêc. Eŋ kêkac eŋ e Simson ôli ŋakam ênê biŋ ma gebe êmac êndu. ¹⁷ Ma kêtû ŋamu eŋ kêsôm nê ŋalêlôm lasê ġêdêŋ awê tau gebe “Kapiŋ teŋ kêsac aê mômêcapac atomanô. ġêdêŋ taŋ tinoc kêkôc aê naŋ, aê katu Anôtônê ŋac dabuŋ teŋ. Embe sêkapiŋ aê mômêclaun, go ŋoc ŋaclai endec aê to ŋoc ŋajaŋa ênaŋa ma aê jatôm lau ŋagêdô samob.”

¹⁸ Delila kêsâê gebe Simson kêsôm nê ŋalêlôm lasê ġêdêŋ eŋ, tec kêkêŋ jaeŋ ġêdêŋ lau Pilisti nêŋ laumata ma kêsôm gebe “Amu amêŋ dim tageŋ tonec êwiŋmaŋ. Eŋ kêsôm nê ŋalêlôm lasê ġêdêŋ aê.” Go lau Pilisti nêŋ laumata sêpi dêdêŋ eŋ sêja tomonegeŋ. ¹⁹ Delila ġêôc Simson e ġêc bêc ġêsac ênê labum ma awê tau ġêmômêc ŋac teŋ, gebe ênsêmbuŋ Simsonnê mômêclaun ġêmômê 7 su. Ma Simson kêtû palê ma nê ŋaclai ġêwi eŋ siŋ. ²⁰ Delila ġêmômêc gebe “Simson, lau Pilisti sêmêŋ.” Tec eŋ ġêdi sa ma taê ġêjam gebe “Aê jamônâŋ tauc su, go jaêc jana êtôm têm ŋagêdô.” Eŋ ġêjam kauc

gebe Apômtau gêwi enj sinj atom. ²¹ Lau Pilisti sêkôc enj tôŋ ma sêkip enj matalakôp sa. Êsêac sejon enj sêsêp Gasa sêja ma sêsô enj tôŋ ŋa kapoacwalô ki. Go sêkêŋ enj gêjam kôm kêlêsa polom popocŋa anŋa andu kapoacwalôŋa. ²² Mago môkêlauŋ, taŋ sêsêbuŋ su naŋ, kêpuc kêtiam.

Simson gêmac endu

²³ Lau Pilisti nêŋ laumata sêkac taun sa sebe sêkêŋ da êndêŋ nêŋ anôtô Dagon to sêlic nêŋ om têtac ŋajamŋa teŋ, gebe êsêac sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ŋacjo Simson kêsêp aêac lemeŋ.” ²⁴ Gêdêŋ taŋ lau sêlic nêŋ anôtô naŋ, êsêac sêlambiŋ enj ma sêsôm gebe “Aêacnêŋ anôtô kêkêŋ nêŋ ŋacjo, taŋ gesen aêac, nêŋ gamêŋ su to gêjac nêŋ lau taêsam êndu naŋ, kêsêp aêac lemeŋ.” ²⁵ Êsêac têtu samuc, tec sêsôm gebe “Amôêc Simson gebe êŋgôm biŋ makic êndêŋ aêac.” Amboac tonan êsêac sêmôêc Simson anŋa kapoacwalô gêmêŋ, ma enj gêgôm biŋ makic gêdêŋ êsêac ma sêkêŋ enj kêkô andu ŋaalê poc ŋasawa. ²⁶ Ma Simson kêsôm gêdêŋ ŋapalê, taŋ kêkam enj lêma naŋ, gebe “Ôwê aê na-jamoasac alê, taŋ kêpuc andu tôŋ naŋ, gabe jajac alê tau.” ²⁷ Lauo to ŋacwaga taêsam ŋasec sêsô e andu tau gêlôc. Lau Pilisti nêŋ laumata sêmoa amboac tonanŋen ma lau amboac 3,000 sêkô salôm ŋaô sebe sêlic Simson gêgôm biŋ makic.

²⁸ Go Simson awa gêjac Apômtau ma kêsôm gebe “O Apômtau Anôtô, aê jateŋ aôm gebe taêm ênam aê. O Anôtô, aê jateŋ aôm gebe ôkêŋ ŋaclai êndêŋ aê dim tageŋ êtiam, gebe jakêŋ ŋagêjô êndêŋ lau Pilisti gulun tageŋ êjô matocanô luagêc su.” ²⁹ Simson

kêmbôêŋ alêsêga luagêc, taŋ kêpuc andu tau tônia naŋ tônia, lêma anônia kêmbôêŋ alê teŋ ma gasêŋa kêmbôêŋ teŋ to kêsuc alê tau toŋajaŋageŋ ³⁰ ma kêsôm gebe “Ôkêŋ aê jamac êndu jawiŋ Pilisti.” Go gewec ma kêsuc toŋajaŋageŋ e andu kêku sa ma kêkôniaŋ laumata to lau ŋagêdô samob, taŋ sêmoa ŋalêlôm naŋ. Lau taŋ eŋ gesenê êsêac su gêdêŋ têm gêmac ênduŋa naŋ, nêŋ namba kêlêlêc lau, taŋ eŋ gêjac êndu gêdêŋ têm gêmoa mata jaliŋa naŋ, ŋêŋgeŋ su.

³¹ Ênê lasitêwai to gôlôac samob sêsêp sêja sebe sêkôc ênê ŋawêlêlaŋ. Êsêac sêkôc ŋawêlêlaŋ tau sêpi sêja ma sêsun eŋ aŋga Sora to Estaol ŋasawa kêsêp tama Manoa nê sêô. Eŋ gêjam gôliŋ lau Israel kêtôm jala 20. *

17:1–21:25 Môkêlatu ŋamuŋa tonec gêjac miŋ biŋ ŋagêdô kêpi lau Israel nêŋ lêŋ e jagêdêŋ nêŋ kiŋ ŋamataŋa nê têm.

---

* **16:31:** Hakore ŋam gebe Ŋac, taŋ gêmôêc naŋ, nê bumata.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb